

Markedsføringslovens regler om prisoplysninger ved kreditkøb og skiltningsbekendtgørelsens regler ved udbud af låne- og kredittilbud

Ved den nye markedsføringslovs ikrafttræden den 1. juli 2006 blev de hidtidige regler fra prismærkningsloven, herunder reglerne om prisoplysninger ved kreditkøb, overført til markedsføringsloven. Desuden blev der ved den såkaldte *skiltningsbekendtgørelse*, bekendtgørelse nr. 193 af 1. marts 2007, der er udstedt med hjemmel i markedsføringsloven, fastsat nye regler om information til forbrugere om priser på låne- og kredittilbud og valutakurser.

Markedsføringslovens *almindelige krav til en erhvervsdrivendes prisoplysninger* fremgår af § 13, stk. 1. Ifølge denne bestemmelse skal erhvervsdrivende ved udbud af varer til forbrugere, herunder elektronisk med mulighed for bestilling, ved mærkning, skiltning eller på anden måde tydeligt oplyse om den samlede pris for varen inklusive gebyrer, omkostninger, moms og alle andre afgifter. Afgifter eller omkostninger, som den erhvervsdrivende ikke er forpligtet til at opkræve direkte hos forbrugere, er ikke omfattet af 1. pkt., men skal oplyses særskilt. Salg af varer ved auktionssalg er ikke omfattet af bestemmelsen.

Formålet med *supplerende* oplysningskrav ved kreditgivning og ved udbud af låne- og finansieringstilbud er at sikre forbrugere korrekte, relevante og gennemsigtige oplysninger vedrørende de *ekstra omkostninger*, der er forbundet med at erhverve en vare eller tjenesteydelse på sådanne vilkår frem for ved almindelig kontant betaling.

Med henblik på at give forbrugere mulighed for at sammenligne forskellige låne- og finansieringstilbud inden for samme produktgruppe og hos forskellige erhvervsdrivende – og dermed også medvirke til en effektiv priskonkurrence – stilles der i skiltningsbekendtgørelsen *yderligere* oplysningskrav.

Prisoplysninger ved kreditkøb – Markedsføringslovens § 14

Markedsføringslovens generelle prisoplysningskrav *ved kreditkøb* fremgår af § 14. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

Kreditkøb

§ 14. Såfremt varerne udbydes erhvervmæssigt til forbrugere med oplysning om omkostninger ved at erhverve dem ved kreditkøb, skal der på samme måde som anført i § 13, stk. 1¹, gives oplysning om

- 1) kontantprisen,
- 2) kreditomkostningerne angivet som et beløb og
- 3) de årlige omkostninger i procent for kreditten. De årlige omkostninger i procent skal gives på en lige så fremtrædende måde som de øvrige kreditoplysninger.

Stk. 2. Ved beregning af kreditomkostningerne efter stk. 1, nr. 2, og de årlige omkostninger i procent efter stk. 1, nr. 3, finder kapitel 2 i lov om kreditaftaler anvendelse.

Stk. 3. Oplysninger efter stk. 1 kan gives i form af et repræsentativt eksempel, hvis det er den eneste hensigtsmæssige fremgangsmåde.

¹ Se i indledningen om § 13 stk. 1.

Markedsføringslovens § 14 stiller således - som hidtil i prismærkningsloven - krav om særlige oplysninger, hvis en vare udbydes til forbrugerne med oplysning om omkostninger ved at erhverve den ved kreditkøb.

Reglerne svarer til de tidligere regler i prismærkningsloven. Dog er det en ændring, at de årlige omkostninger i procent (ÅOP) skal gives på en lige så fremtrædende måde som de øvrige kreditomkostninger. Dette betyder, at ÅOP-oplysningerne skal være *tydelige og have samme meddelelseeffekt* som de øvrige oplysninger.

Prisoplysninger ved låne - og kredittilbud – skiltningsbekendtgørelsen

Nye er derimod reglerne i *skiltningsbekendtgørelsen*.

Reglerne om prisskiltning fandtes tidligere i *prismærkningsloven* og to forskellige skiltningsbekendtgørelser² for henholdsvis *pengeinstitutter* og *andre kreditgivere*.

I medfør af bekendtgørelse nr. 44 af 24. januar 2006 om information til forbrugere om *priser m.v. i pengeinstitutter* (Prisoplysningsbekendtgørelsen) fører Finanstilsynet tilsyn med prisoplysningsreglernes overholdelse for tjenesteydelser udbudt af *finansielle virksomheder*. Finanstilsynet fører således tilsyn med prisoplysningsreglernes overholdelse på samme måde, som de fører tilsyn med overholdelse af reglerne om god skik m.v. og redelig forretningspraksis for finansielle virksomheder.

Den nye markedsføringslovs ikrafttræden pr 1. juli 2006, hvorved prisoplysningsreglerne blev overført til markedsføringsloven og Forbrugerombudsmandens tilsyn, har nødvendiggjort en revision og sammenskrivning af de hidtil gældende prisbekendtgørelser for *andre kreditgivere* end *pengeinstitutter*³.

Revisionen er kommet til udtryk i bekendtgørelse nr. 193 af 1. marts 2007 om information til forbrugere om priser på låne- og kredittilbud og valutakurser.

Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. maj 2007.

Skiltningsbekendtgørelsen stiller krav om, *hvad* der skal oplyses ved låne- og kredittilbud, samt *hvordan* og i *hvilke situationer* de respektive oplysninger skal gives. I bilaget stiller bekendtgørelsen desuden faste krav til de *forudsætninger*, som udbyderne - afhængig af lånetype - skal basere deres oplysninger på. Formålet hermed er især at give forbrugerne mulighed for at foretage indbyrdes sammenligninger mellem de forskellige udbydere.

Indhold og ændringer

Nedenfor følger en gennemgang af bekendtgørelsens enkelte regler, herunder hvorledes disse fortolkes af Forbrugerombudsmanden.

Anvendelsesområde

§ 1, stk. 1

Bekendtgørelsen gælder for erhvervsdrivende, der udbyder egne eller andre erhvervsdrivendes *låne- og kredittilbud* til forbrugere. I forhold til markedsføringslovens § 14 gælder reglerne i *bekendtgørelsen* således ved *fritstående lån*, der ikke er knyttet til en bestemt genstand.

Markedsføringslovens § 14 finder anvendelse ved såkaldt *genstandsbestemt kredit*, dvs. kredit der tilbydes i forbindelse med udbud af en bestemt vare. Efter Forbrugerombudsmandens

² Skiltningsbekendtgørelsen for andre end pengeinstitutter, BEK nr.1228 af 21.12.1992, samt pengeinstitutternes skiltningsbekendtgørelse, BEK 902 af 12. november 1992.

³ Jf. bekendtgørelse nr. 1228 af 21.12. 1992 om oplysning til forbrugere i ekspeditionslokaler, i annoncer m.v. om renter og andre omkostninger, samt bekendtgørelse nr. 237 af 30. marts 1994 om skiltning med gebyrer og valutakurser i pengeinstitutter m.v. med senere ændringer.

vrdering kan der forekomme situationer, hvor en erhvervsdrivende både skal opfylde reglerne i lovens § 14 og i bekendtgørelsen. Såfremt en erhvervsdrivende generelt udbyder låne- og kredittilbud til forbrugere, skal reglerne i skiltningsbekendtgørelsen opfyldes. Vælger den erhvervsdrivende herudover at skilte med kredittilbud på bestemte produkter, vil den erhvervsdrivende tillige skulle opfylde markedsføringslovens § 14.

§ 1, stk. 2 (jf. § 6)

Bestemmelsen fastslår, at bekendtgørelsens § 6 om *kursoplysninger mv. ved valutahandel* gælder for erhvervsdrivende, der sædvanligvis køber og sælger fremmed valuta. Bestemmelsen er ny og er overført fra bekendtgørelsen om gebyrer og valutakurser for pengeinstitutter⁴. Der findes en tilsvarende bestemmelse i Prisoplysningsbekendtgørelsen. *Se i øvrigt nærmere nedenfor vedr. § 6*

§ 1, stk. 3

Bestemmelsen begrænser bekendtgørelsens anvendelsesområde, således *at virksomheder, der er omfattet af lov om finansiel virksomhed og dermed underlagt Finanstilsynets tilsyn, ikke er omfattet af skiltningsbekendtgørelsen.*

For så vidt angår den situation at en finansiel virksomhed annoncerer med låne- eller kredittilbud *i detailhandlen*, vil den detailhandlende, jf. § 1, stk. 1, efter Forbrugerombudsmandens opfattelse skulle drage omsorg for, at reglerne i skiltningsbekendtgørelsen er overholdt.

Oplysningsform

§ 2

Oplysningerne skal *”gives på det sted, hvor lånet udbydes med mulighed for bestilling, og skal gives ved skiltning eller på anden tilsvarende tydelig måde. Oplysningerne skal være frit tilgængelige for forbrugerne”.*

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse indebærer disse krav, at forbrugeren *umiddelbart og uden vanskeligheder* skal kunne sætte sig ind i oplysningerne, inden kreditten optages. Udover skiltning kan oplysningerne også gives i en folder eller på Pc-skærm, herunder ved links, der går direkte til kreditoplysningerne, men kan fx ikke gives ved at henvise kunden til selv at søge oplysninger på en hjemmeside, som ikke er umiddelbart tilgængelig i butikken.

Bestemmelsen er *teknologineutral* og gælder derfor, uanset om lånet udbydes i forretningslokaler eller på hjemmesider, via sms osv.

Oplysninger om låne- og kredittilbud

§ 3, stk. 1

Bestemmelsen stiller krav om, at den erhvervsdrivende for de låne- og kredittilbud, der er mest almindeligt forekommende, skal oplyse:

1. Den nominelle årlige rente
2. Højeste og laveste nominelle årlige rente ved udbud med forskellig rentesats
3. Særlige vilkår knyttet til lånet eller kreditten
4. Om renten er fast eller variabel
5. ÅOP (årlige omkostninger i procent)
6. Andre omkostninger forbundet med oprettelsen, som om ikke er en del af ÅOP
7. For kontokort: ÅOP ved udnyttelsesgrader på 100 %, 50 % og 25 %

⁴ Bekendtgørelse nr. 237 af 30. marts 1994 om skiltning med gebyrer og valutakurser i pengeinstitutter m.v.

Ved ”låne- og kredittilbud, der er mest almindeligt forekommende” forstås låne- og kredittyper, der er repræsentative i forhold til de lånetyper, der reelt bliver udbudt hos den pågældende erhvervsdrivende. En ”erhvervsdrivende” er den, der udbyder egne eller andres låne- eller kredittilbud til forbrugere, jf. § 1, stk. 1.

Eventuelle ”særlige vilkår” (fx at der er tale om et lån, som kun udbydes til studerende) jf. § 3, stk. 1, nr. 3, skal fremgå af selve skiltet mv.

§ 3, stk. 2 stiller som hidtil krav om, at man ved beregning af ÅOP, jf. stk. 1, nr. 5, skal anvende reglerne i § 13 og § 16 i lov om kreditaftaler.

Ifølge § 3, stk. 3 skal den erhvervsdrivende ved skiltning eller på anden tydelig måde oplyse om de forudsætninger, der er anvendt ved beregningen af de årlige omkostninger i procent (ÅOP). Forudsætningerne skal være i overensstemmelse med udlånspraksis hos den pågældende erhvervsdrivende.

Hvis en erhvervsdrivende oplyser om *andre* end de mest almindeligt forekommende låne- og kredittilbud, gælder de samme oplysningskrav som ovenfor, jf. § 3, stk. 4. Dette indebærer, at den erhvervsdrivende *både* for disse andre typer *og* for de mest almindeligt forekommende låne- og kredittilbud skal give de i § 3 stk. 1, nr. 1 – 7 krævede oplysninger.

§ 4, stk. 1, samt bilag 1

Bestemmelsen kræver, at hvis en erhvervsdrivende udbyder udlånsformerne kontokort (dvs. kredit med variabelt lånebeløb) billån, boliglån eller forbrugslån, skal han for en af hver af de omtalte udlånsformer, udover at give oplysningerne i § 3, stk. 1, anvende *standardforudsætningerne* i bekendtgørelsens bilag 1 ved beregning af ÅOP, jf. § 4, stk. 2, nr. 2.

Kravet gælder også, selvom udlånsformerne kaldes noget andet eller udbydes under en anden benævnelse end anført i bilaget. En *undtagelse* fra kravet er dog de tilfælde, jf. § 4, stk. 3, hvor de nævnte lånetyper kun udbydes under andre standardforudsætninger. I sådanne tilfælde skal den erhvervsdrivendes almindeligt anvendte standardforudsætninger lægges til grund.

Oplysningerne om de i stk. 1 nævnte udlånsformer skal, jf. § 4, stk. 2, opfylde følgende:

- 1) Udlånsformerne skal markeres med litra a-e, svarende til litreringen i bilag 1 for den pågældende udlånsform. Dette gælder, uanset om udlånsformerne udbydes under en anden benævnelse end anført i bilaget. Det bemærkes, at den i bilaget angivne *litrering* af hensyn til mulighederne for indbyrdes sammenligning mellem de forskellige låneudbydere *kun* må anvendes således, at litreringen svarer til de i bilaget angivne lånetyper.
- 2) Udlånsformerne skal indeholde oplysning om de årlige omkostninger i procent (ÅOP) *før og efter skat*. Ved årlige omkostninger i procent (ÅOP) efter skat anvendes skattesatsen for personer med negativ kapitalindkomst i en gennemsnitskommune.

Særligt vedrørende bekendtgørelsens § 4 - herunder undtagelsen i stk. 3 - bemærkes, at selvom en erhvervsdrivende slet ikke udbyder kontokort af den størrelse, der er nævnt i bilaget (litra a) og e) – dvs. et kontokort på 5.000 kr. eller 50.000 kr. – skal den erhvervsdrivende af hensyn til mulighederne for sammenlignelighed og gennemsigtighed angive, hvad lånet ville koste i ÅOP, hvis det havde været udbudt med de pågældende beløbsstørrelser, jf. ordlyden i bekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt.

Undtagelsesbestemmelsen i § 4, stk. 3, må således antages at have et snævert anvendelsesområde, hvorfor bestemmelsen – bortset fra rene omgælstilfælde – efter Forbrugerombudsmandens opfattelse formentlig alene vil finde anvendelse i situationer, hvor annonceringen ellers ville blive helt vildledende.

Markedsføring

§ 5

Bestemmelsen gælder i de tilfælde, hvor der i markedsføringsmaterialet *oplyses om prisen* på låne- eller kredittilbud - herunder renten, månedlig ydelse eller kreditomkostninger. Selv om den nominelle pris ikke er oplyst, men man *reelt* giver prisoplysninger, fx ved at skrive ”uden renter/ gebyrer” eller lign., gælder bestemmelsen. Men man kan fx godt skrive ”Lån 100.000 kr. og betal om 360 dage” – uden at blive omfattet af bekendtgørelsens § 5.

I de tilfælde, hvor § 5 gælder, skal den erhvervsdrivende oplyse følgende:

- 1) den nominelle årlige rente
- 2) de årlige omkostninger i procent (ÅOP).

Oplysningerne skal gives på en lige så fremtrædende måde som de øvrige oplysninger, jf. § 5, stk. 2. Dette betyder, at oplysningerne skal være *tydelige og have tilnærmelsesvis samme meddelelseeffekt* som de øvrige oplysninger. Der stilles således ikke krav om, at oplysningerne skal gives med præcis samme skriftstørrelse, type og farve m.v.

Det følger af § 5, stk. 3 og 4, at man – ligesom ved § 3, stk. 2 – ved beregning af ÅOP skal anvende beregningsgrundlaget i §§ 13 og 15 i kreditaftaleloven og bruge et eksempel for den relevante lånetype i bilag 1.

I modsætning til § 4, stk. 2, nr. 2, er det i § 5 *ikke* et krav, at der i markedsføringsmaterialet (annoncer/reklamer) oplyses om ÅOP *efter* skat.

Ved beregning af ÅOP i markedsføringsmateriale skal man gå ud fra en udnyttelsesgrad af lånet/kreditten på 100 %.

Oplysninger om valutakurser

§ 6

Som nævnt er bestemmelsen overført fra bekendtgørelsen om gebyrer og valutakurser for pengeinstitutter. Bestemmelsen har ingen relevans for eller relation til markedsføringslovens § 14 eller skiltningsbekendtgørelsens §§ 2 – 5, og har formentlig kun praktisk betydning for vekselkontorer o.l., der ikke er omfattet af lov om finansiel virksomhed.

Straf

Såvel overtrædelse af markedsføringslovens § 14 som skiltningsbekendtgørelsens - fx undladelse af at give oplysninger eller afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger – straffes med bøde, jf. henholdsvis markedsføringslovens § 30, stk. 3, og bekendtgørelsens § 7, hvorefter også juridiske personer kan pålægges strafansvar.